

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

‘La mar rodona’, una novel·la a l’abast de pocs escriptors

MARINA
ESPASA

El que aconseguix Sebastià Perelló en aquest llibre és a l’abast de pocs escriptors: transmetre la sensació que l’ha escrit

no només per explicar un argument, o per elaborar un discurs moral, o per fer una exhibició de domini de la llengua o per jugar amb l’estil –que una mica de tot això ha fet–, sinó també, i sobretot, amb la voluntat de convertir una mirada particular en universal i amb la convicció que narrar les coses serveix per crear-les. Si un tros de paper amagat en una butxaca explica, ni que sigui durant l’instant que dura l’escena del paperet, alguna veritat sobre la Guerra Civil que encara no havíem llegit mai i per tant modifica la nostra percepció sobre la Història o sobre un concepte com el de la guerra, aquell fragment ha complert amb escriure el que se li demana a la literatura: que aixequi, amb cura, les benes que oculten algunes realitats per tal que tots puguem conèixer-les. I que ho faci a partir d’un detall com ara un tros de paper.

El llibre el formen tres relats, o dues *nouvelles* i un relat, que cobreixen un arc temporal ampli: l’any 36, la Transició i algun moment del segle XXI. Els dos primers són esplèndids, poderosíssims, i el tercer té una altra manera de funcionar, que l’acosta més al text assagístic i li treu eficàcia. Tot junt és una novel·la, són relats? No és clar que calgui reduir la crítica literària a un joc d’etiquetes. Henry James deia que cada llibre era únic i que etiquetar els gèneres literaris era tan poc útil com posar cartellots en un parc que indiquin on és l’herba i on l’estany. El que compta és que el llibre funciona com un organisme viu al qual el cor bateja, la sang circula i tot de colors puguen a la pell. Que les memòries d’un fill de barber de poble de Mallorca estan tacades amb una sang tan negra com la de les obres més negres de la Rodoreda, que fan angúnia de llegir i que van fins al fons de conceptes com la culpa, el remordiment, el sadisme o la fatxenderia i ens recorden allò que ja sabem però que oblidem cada dia: que els abusadors d’avui són els feixistes de demà.

Acotar el cap

Però no és d’aquests de qui s’ocupa principalment Perelló, sinó dels qui no tenen veu i són molts: els qui acoten el cap davant la injustícia i van tirant, fins que algun dia “senten pànic de no haver viscut a bastament”. El segon relat, “La peixera”, s’obre amb una escena que és com la d’una de les darreres novel·les de Marsé, *Caligrafia de los sueños*, i la compa-

ració no és gratuïta, perquè en comparteix el desplegament de capacitats narratives i la mirada sobre els desfavorits, encara que sigui des del planeta Mallorca. Una dona cau morta enmig del carrer i la vida plana i previsible d’un poble s’altera. L’autor es dedica a pintar un fresc amb la varietat de reaccions davant la mort(a) i en resulta un retrat perfecte, subtilíssim, a estones grotesc, d’una societat capcota i dominada per forces no democràtiques.

Però per culminar el tríptic i acabar de retratar l’illa rodona, cal ocupar-se d’allò que l’ha corcada del tot, que n’ha buidat l’essència: el turisme, “una conducta que s’encomana i s’infiltra en la vida corrent”. I això és el que fa el tercer relat, que serveix a l’autor per reflexionar sobre el concepte d’hotel, de buidor, d’hospitalitat, i per evocar les múltiples representacions literàries i cinematogràfiques d’aquest espai, d’Anita Brookner a Joseph Roth.

Hi ha alguna cosa en la prosa de Perelló que recorda l’amuntegament de frases de Bernhard i el ritme vertiginós de Sebald. La llengua de Biel Mesquida també hi ressona, per motius de veïnatge obvis. I la llista no s’acabaria mai. Però la veu de Sebastià Perelló és pròpia, és única i són moltes: ressona en cada personatge i en cada descripció, amarant-ho tot d’una denúncia cansada. ➡

LA MAR
RODONA
SEBASTIÀ PERELLÓ
CLUB EDITOR
320 PÀG. / 19,95 €

MANOLO GARCÍA

LA VANGUARDIA

BARCELONA NOVEL·LA HISTÒRICA

BARCELONA, LA HISTÒRIA 9-14 NOV. 2020

Eduardo Mendoza
Casilda Güell
Borja de Riquer
Jaume Cabré
Coia Valls
Toni Soler
Maria Carme Roca
Sergio Vila-Sanjuán...

f @ t bcnliteratura #BCNHistòrica barcelona.cat/novel.lahistorica

